

Otavan Opiston arviointimalli:
henkilöstön rooli itsearviointin toteutuksessa

Riitta Kesonen ja Marja-Liisa Kotilainen

Juuret

Otavan Opisto koordinoi Opetushallituksen rahoittamaa kansanopistojen itsearviointihanketta vuosi-na 1994 -1996. Siinä yhteydessä kansanopistoverkosta rakennettiin itsearviointityön kehittämiseen 17 kansanopiston tuella. Työn yhteydessä tuotettiin malleja kansanopistojen arviointiin ja atk-pohjaisia työkaluja, jotka myöhemmin ovat jalostuneet verkkopohjaisiksi Internet-sovelluksiksi. Nykyisin käy-tössämme on Arvix -niminen arviointiohjelma.

Maaperä

Vuonna 1998 aloitettiin kiinnittää huomiota arviointitiedon keruun systemaattisuuteen ja saadun tiedon jakamiseen. Työ haluttiin pitää erillään opetuksesta ja lisärikkautta arviointiprosessiin aiottiin saada tuomalla mukaan ulkopuolinen näkökanta. Tällöin tiedonkerjääjinä ja jakajina aloittivat kanslis-ti ja siistijä. Tällä hetkellä työ tehdään toimistopalveluna: Toimiston ”tytöt” pitävät huolta arvioinnin vuotuisesta rytmistä ja sen sijoittumisesta toimintaan.

Ravinteet

Arviointi tehdään niin oppilaille kuin henkilöstöllekin. Oppilaiden arvioinnin kohteina ovat oppimis- ja palveluprosessit. Tietoa kerätään jokaiselta perusoppijaksolta syksyisin ja keväisin. Poikkeuksena tästä ovat nettilukiolaiset, jotka suorittavat arvioinnin kerran vuodessa. Henkilöstö arvioi yhteisö-, toiminta- ja talousprosesseja. Henkilöstön arviointi pyritään suorittamaan kerran vuodessa. Kum-paankin arviointiin kuuluu kyselylomakkeet ja avoin tarina. Saatu tieto kootaan kokonaisuuksiksi, jotka luovutetaan tiimin/linjanvetäjän käyttöön toiminnan suunnittelun apuvälineeksi. Tällä hetkellä neljän vuoden tulokset on siirretty Exceliin, jossa niistä on tehty vertailupylväät.

Ennen arviointitapahtuman alkua ohjelmoija/koodari luo arviointiohjelmaan pohjat taustatiedoista ja kysymyksistä. Kysymyksiä voidaan tarpeen mukaan muokata eri ryhmiä varten. Seuraavassa eri kohderyhmien arviointiprosessit pähkinänkuoressa.

Perusoppijaksojen oppilaat

Managerit antavat oppilaille sähköpostiosoitteet, perustavat käyttäjäryhmät ja lisäävät käyt-täjät käyttäjäryhmiin. Itse arviointitapahtuma vie noin yhden oppitunnin ja luokkana on atk-luokka.

Nettilukion oppilaat

Nettilukion oppilaat ovat ryhmänä Ryhmix -nimisessä ohjelmassa, jonka kautta heille lähe-tetään ohjeet ja tieto arvioinnista. Vastausaikaa heille annetaan 2 viikkoa. Arviointi suori-te-taan kerran vuodessa.

Henkilöstö

Henkilöstölle arvioinnin ohjeet lähetettiin sähköpostitse ja vastausaikaa on noin 1 viikko. Heillekin arviointi suoritetaan kerran vuodessa.

Atk-kurssit

Atk-tiimi hoitaa lyhytkurssiarvioinnit itse nettipohjaisesti.

Muut lyhytkurssit

Kurssisihteeri hoitaa arviointikyselyn paperimuodossa. Kysymykset ovat erilaiset kuin muilla ryhmillä.

Ammatillinen lisäkoulutus

Lääninhallituksen rahoittaman ammatillisen lisäkoulutuksen oppilasarviointi suoritetaan edelleenkin lääninhallituksen arviointikäytännön mukaisesti.

Arviointitiimi, johon kuuluu 7 henkilöä, tekee koko ajan kehitystyötä ja arvioi myös keskuudessaan arvioinnin toimivuutta ja tuloksia. Se, että työn tekee joku muu kuin opetushenkilöstö, on koettu hyväksi käytännöksi. Opiskelijoilla on aivan eri suhtautuminen asiaan silloin, kun kysyjinä ovat jotkut muut kuin opettajat. Ja opettajathan ovat tyytyväisiä, kun saavat käsiteltäväkseen kutakuinkin valmiin aineiston. Uutena tiedon työstämismuotona on suunnitteilla opiston arviointipaja, jossa saadut tiedot annetaan linjan vetäjälle ja opettajille. He tutkivat ryhmissä saatua aineistoa ja kirjaavat ylös omat näkemyksensä ja kommenttinsa, ja lopuksi tieto käsitellään vielä koko opiston yhteisessä keskustelussa. Tavoitteena on, että linjanvetäjä kävisi oppilaiden kanssa läpi ryhmän tulokset ja pohtisi esiin tulleita asioita.